

2000-ben november 30-án fejeztük be a terepmunkát, a Bécs út 80. legfrissebb leletanyagának restaurálása elkezdődött.

A gyenge lejtésű domboldal legkorábbi szórt hamvas sírja Domitianus császár (81–96) középbronzával és egy voluntás méccsessel a Kr. u. 1. sz. végére keltezhető. Közvetlenül e sírfolt mellé urnafészket ástak. A nagyméretű, sötétszürke edényből kitűnő állapotban megmaradt, szögletes bronztükröt emeltünk ki. A kb. 15×10 cm-es, 2 mm vastag bronzlemezt ónnal futtatták be és polírozással érték el egyik oldalának máig elevenen tükröző fényességét. A tárgy valamilyen szerves anyagból készült (bőr vagy hancs) tokban feküdt a hamvak tetején. Két esetben tapasztaltuk, hogy szórt hamvas temetkezéssel korábbi csontvázasat bolygattak meg.

A csontvázas sírok közül még nem tudjuk elkülöníteni a koraiakat. Egy a Bécsi út 62. sz. alatt feltárt 2. századi sír esetében már megfigyelhető volt a helyi hagyomány és a hódítók szokásainak keveredése, a 3. században pedig már szinte lehetetlen a többségében elhamvasztott halottak etnikai meghatározása.

A sírok tájolása igen változatos, a csontvázasoknál É-D és DK-ÉNy kivételével mindenféle variáció előfordult. Két sírcsoport határozottan elkülöníthető egymástól, melyek tágabb környezetében további „magányos” sírok jelennek meg. Az „A” csoport magja és egyben legkorábbi temetkezése egy igen érdekes, fejkultuszra utaló sír. A lekerekített sarkú, szűk gödröt egy nyugat felé fektetett csontváz alatt találtuk, a gödör aljára levágott fejet (vagy koponyát) és egy sötétszürke poharat helyeztek, majd behantolás után a gödröt 2 kúp-cseréppel (imbrex) fedték le. Idővel további 4 halottat temettek el a „fej” feletti csontváz keleti oldalán, legvégül egy szórt hamvas sírral bolygatták a csoport keleti szélén fekvő északnyugati fektetésű csontvázasat. A csoport tágabb környezetében további négy sírt tártunk fel.

A „B” jelű sírcsoportot az előzőtől kb. 10 m-re nyugatra találtuk. Szabályosabb elrendezésű, három, szorosán egymás mellé temetett ÉK-DNy, és két DNy-ÉK tájolású sírből állt, tágabb környezetükben itt négy halottat találtunk. A csoport egyik tagja éremmel, korszóval és írókészlettel datálható. Igényesen megépített sírkertre bukkantunk a terület ÉNy-i szögletében. A rombikus alaprajzú, meszes kötőanyaggal készített, 60 cm vastag falazatot egy lankás terasz keleti szélére alapozták. A sírkert északkeleti sarka és déli fala nagyobb mészkősziklákon feküdt. Eltűnt a keleti fal közepére állított sírkő értékes felső része. Meglepő eredményt hozott a sírkert belső terének átvizsgálása, ahol az egyöntetű, barna, agyagos betöltésben csupán néhány szórvány jellegű római és őskori cserepet találtunk, így az építmény kora legfeljebb a falszerkezet vizsgálatával és csak tág intervallumban határozható meg.

HABLE TIBOR

50. Budapest, III. Bécsi út 123.

Ró

A Bécsi út 123. telek szondázó jellegű feltárásán az újkori rétegek alatt a tavaly a Bécsi út 127. telken megfigyelt, 268–270 közé keltezhető cölöpkonstrukciós védműrendszer nyugati szélét sikerült megfigyelnünk.

MADARASSY ORSOLYA

51. Budapest, III. Bécsi út 165.

Ró

A telken az épület alapozási munkái közben folytattunk régészeti megfigyelést. Az épület mélygarázsa csak újkori rétegeket érint. A telek keleti szélén nyitottunk egy 5×5 méteres kutatószondát, itt az újkori feltöltés alatt két római kori járószintet figyeltünk meg.

1996-ban a szomszéd telken (Bécsi út 167.) a K-Ny-i kutatóárok teljes hosszában egy cölöp-deszka-agyagtégla konstrukciós, Claudius Gothicus (Kr. u. 268–270) pénzeivel datálható objektum került elő. Fölötte enyhé téglás, 4. századi omladékszint volt.

Mindez itt, a terület keleti szélén, minden építési maradvány nélkül, enyhén humuszos járószintként jelentkezett.

MADARASSY ORSOLYA

52. Budapest, III. Bécsi út 173.

Ró, Ú

A telek északi szélén kb. 20 m hosszú, 2 m széles, K-Ny irányú kutatóárokot indítottunk a rétegvizonyok tisztázására. A gépi földmunka kb. 2,5–2,6 m között indított, tehát kb. 2,5 m laza újkori árokkal közt dolgoztunk. Keleten kb. 3–3,1 m mélyen az újkori pince betöltésének sóderes alja, a déli árokkalban két gerendatartó betonpillér mutatkozott. A sóder alatt szénréteg, deszka, majd kb. 3,15–3,2 m közt még újkorral szennyezett sárga eróziós agyag húzódott. Középen az újkori pince feljárója szerves, a déli árokkalban újkori beásás mélyül bele. Nyugati szélén kb. 3 m szakaszon, 3,6–3,8 m között humuszos, enyhén köves szint (4. századi terepszint?) jelentkezett. Ennél mélyebbre az adott kockázati tényezők miatt nem mentünk, de ezek a rétegek már nem is veszélyeztetettek.

MADARASSY ORSOLYA

53. Budapest, III. Dugovics Titusz tér 13–17.

Ró, Kö, Ú

Az Állami Műemlék-helyreállítási és Restaurálási Központ épületének tervezett bővítését megelőzően egy több szakaszú kutatási program keretében folytattunk feltárást a területen 2000. május 29. és augusztus 11. között. A terület keleti, Tanuló utcai frontját az 1994. és 1998. évi ásatások során kutattuk, az idei évben a nyugati rész déli szakaszán nyitottunk szelvényeket.

A római kori topográfia ismeretében kiemelkedő jelentőségű területre, folyamatos rétegződésre, jelentős,